कृतार्थं स्वस्तिमन्तं त्वां द्रक्ष्यामः पुनरागतं। नहि वो वृजिनं किञ्चिदेद कश्चित् पुराकृतं।
॥ वैशम्पायन उवाच॥ एवमुक्तस्तथेत्युक्त्वा पाण्डवःसत्यविक्रमः। भीष्मद्रौणी नमष्कृत्य प्रातिष्ठत युधिष्ठिरः।
इति श्रीमहाभाते सभापर्व्वणि अनुद्यूतपर्व्वणि युधिष्ठिरवनप्रस्थाने षट्सप्ततितमोऽध्यायः॥ ७६ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच॥ तस्मिन् संप्रस्थिते कृष्णा पृथां प्राप्ययशस्विनीं। अपृच्छद्भृशदुःखार्त्ता याश्चान्यास्तत्र योषितः।
यथाऽहं बन्दनाश्लेषान् कृत्वा गन्तुमियेष सा। ततो निनादः सुमहान् पाण्डवान्तःपुरेऽभवत्। २५८५
कुन्ती च भृशसन्तप्ता द्रौपदीं प्रेक्ष्य गच्छतीं। शोकविक्लवया वाचा कृच्छ्राद्वचनमब्रवीत्।
वत्से शोको न ते कार्य्यः प्राप्येदं व्यसनं महत्। स्त्रीधर्म्माणामभिज्ञाऽसि शीलाचारवती तथा।
न त्वां सन्देष्टुमर्हामि भर्त्तॄन् प्रति शुचिस्मिते। साध्वी गुणसमापन्ना भूषितं ते कुलद्वयं।
सभाग्याः कुरवश्चैमे ये न दग्धास्त्वयाऽनघे। अरिष्टं व्रज पन्थानं मदनुध्यानवृंहिता।
भाविन्यर्थे हि सत्स्त्रीणां वैक्लवं नोपजायते। गुरुधर्म्माभिगुप्ता च श्रेयः क्षिप्रमवाप्स्यसि। २५९०
सहदेवश्च मे पुत्रः सदाऽवेक्षो वने वसन्। यथेदं व्यसनं प्राप्य नायं सीदेन्महामतिः।
तथेत्युक्त्वा तु सा देवी स्रवन्नेत्रजलाविला। शोणिताक्तैकवसना मुक्तकेशी विनिर्ययौ।
तां क्रोशन्तीं पृथा दुःखादनुवव्राज गच्छतीं। अथापश्यत् सुतान् सर्व्वान् हृताभरणवाससः।
रुरुचर्म्मावृततनून् ह्रिया किञ्चिदवाङ्मुखान्। परैः परीतान् संहृष्टैःसुहृद्भिश्चानुशोचितान्।
तदवस्थान् सुतान् सर्व्वानुपसृत्यातिवत्सला। स्वजमानाऽवदच्छोकात्तत्तद्विलपती बहु। २५९५
॥ कुन्त्युवाच॥ कथं सद्धर्म्मचारित्रान् वृत्तस्थितिविभूषितान्। अनुद्रान् दृढभक्तांश्च दैवतेज्यापरान् सदा।
व्यसनं वः समभ्यागात् कोऽयं विधिविपर्य्ययः। कस्यापध्यानजश्चेदमागः पश्यामि वो ध्रिया।
स्यात्तु मद्भाग्यदोषोऽयं याऽहं युष्मानजीजनं। दुःखायासभुजोऽत्यर्थं युक्तानप्युत्तमैर्गुणैः।
कथं वत्स्यथ दुर्गेषु वने वृद्धिविनाकृताः। वीर्य्यसत्त्वबलोत्साहतेजोभिरकृशाः कृशाः।
यद्येतदेवमज्ञास्यं वने वासो हि वो ध्रुवं। शतशृङ्गान्मृते पाण्डौ नागमिष्यं गजाह्वयं। २६००
धन्यं वः पितरं मन्ये तपोमेधाऽन्वितं तथा। यः पुत्राधिमसंप्राप्य स्वर्गेच्छामकरोत् प्रियां।
धन्याश्चातीन्द्रियज्ञानामिमां प्राप्तां परां गतिं। मन्ये तु माद्रीं धर्म्मज्ञां कल्याणीं सर्व्वथैव तु।
रत्या मत्या च गत्या च ययाऽहमभिसन्धिता। जीवितप्रियतां मह्यं धिग्मां संक्लेशभागिनीं।
पुत्रका नविहास्ये वः कृच्छ्रलब्धान् प्रियान् सतः। साऽहं यास्यामि हि वनं हा कृष्ण किं जहासि मां।
अन्तवत्यसुधर्म्मेऽस्मिन् धात्रा किं नु प्रमादतः। ममान्तो नैव विहितस्तेनायुर्न जहाति मां। २६०५
हा कृष्ण द्वारकावासिन् क्वासि सङ्कर्षणानुज। कस्मान्न त्रायसे दुःखान्माञ्चेमांश्च नरोत्तमान्।
अनादिनिधनं ये त्वामनुध्यायन्ति वै नराः। तांस्त्वं पासीत्ययं वादः स गतो व्यर्थतां कथं।
इमे सद्धर्म्ममाहात्म्ययशोवीर्य्यानुवर्त्तिनः। नार्हन्ति व्यसनं भोक्तुं नन्वेषां क्रियतां दया।
सेयं नीत्यर्थविज्ञेषु भीष्मद्रोणकृपादिषु। स्थितेषु कुलनाथेषु कथमापदुपागता।
हा पाण्डो हा महाराज क्वासि किं समुपेक्षसे। पुत्रान् विवासितः साधूनरिभिर्द्यूतनिर्जितान्। २६१०